

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:3149

av Penilla Gunther m.fl. (KD)

Utgiftsområde 21 Energi

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut	2
Tabeller	5
1. Kristdemokraternas syn på energipolitiken	6
2. Klimatmålen – grunden för Sveriges energipolitik	7
3. Den nuvarande energiförsörjningen	8
4. En mångfald av energislag	8
4.1. Vattenkraft	9
4.1.1. Småskalig vattenkraft	9
4.2. Vindkraft	10
4.3. Torv	11
4.4. Kärnkraftens utmaningar	12
4.4.1. Snabba på tillståndsprocessen för slutförvar av kärnavfall	13
4.5. Solenergi	13
4.6. Natur- och biogas	14
4.7. Geoenergi	15
5. Elcertifikatssystemet	16
6. Skatter och avgifter på energiområdet	16
6.1. Sänkt skatt på termisk effekt	17
6.2. Slopas momsplikten på mikroproduktion av el	17
7. Osäkerhet inför framtiden	18
7.1. Effektreserven	18
8. Fossiloberoende fordonsflotta 2030	19
8.1. Höjd fordonsskatt	19

8.2.	Utbyggnad av laddinfrastruktur	20
9.	Förstärkt stöd till Energimyndigheten	20
10.	Utvidga EU:s handelssystem med utsläppsrätter	21
11.	Energisamarbetet i EU	21
12.	Öka Sveriges klimatbistånd till utvecklingsländer	22

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 21 Energi enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att intensifiera arbetet för att uppnå de energi- och klimatpolitiska målen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska vara helt klimatneutralt år 2050 och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Svenskt vattenkraftcentrum i uppdrag att utreda utvecklingspotentialen för svensk vattenkraft genom ny miljövänlig teknik och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en utredning bör göras om den småskaliga vattenkraftens miljöpåverkan och dess kultur- och näringsvärde på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att länsstyrelsens olika uppgifter bör harmoniseras och samordnas så att dess syften inte motverkar varandra vad gäller den småskaliga vattenkraften och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommunerna bör komma in tidigare i tillståndsprocessen för uppförande av vindkraftverk och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skattebefrielsen från koldioxidskatt för torv bör tas bort och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att satsa på forskning inom såväl förnybar energi som kärnteknik för att trygga Sveriges framtida energiförsörjning och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den partiöverskridande överenskommelsen inom Energikommissionen ska bygga vidare på Alliansens energiöverenskommelse från 2009 och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att trygga energiförsörjningen genom förnybara energikällor innan politiska beslut tas som kan få omfattande konsekvenser för kärnkraftens framtid och Sveriges energiförsörjning och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka möjligheten till påskyndning av tillståndprocessen för slutförvaret av kärnavfall och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de tre delarna – värme, el och kyla – bör tas med i det regeringsuppdrag som getts till Energimyndigheten om att utveckla en strategi för solenergi och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att forskningsatsningen på solenergis olika delar bör fortsätta även efter 2016 och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka möjligheterna för förbättrad infrastruktur för distribution och lagring av naturgas och biogas i landet och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att geoenergi bör föras fram i högre grad när det handlar om att uppnå ett hållbart energisystem och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt ska återkomma med förslag till riksdagen om nödvändiga förändringar av elcertifikatssystemet för att fullfölja tidigare fattade beslut och ingångna avtal och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att eventuella framtida justeringar av den totala andelen ny förnybar el i elcertifikatssystemet i fortsättningen ska underställas riksdagen för beslut, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn av subventioner bör göras för möjlighet till omprövningar som gynnar ny miljövänlig teknik, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla för hushåll som producerar sin egen el och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna och effekten av att slopa momsplikten för dem som bedriver mikroproduktion av

- förnybar el och säljer sitt elöverskott, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förlänga effektreserven till år 2030, med avstämning år 2020 och 2025, och tillkännager detta för regeringen.
 24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upphandling av effektreserven bör ske för tre år i taget mot ett år i dag och tillkännager detta för regeringen.
 25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upphandling bör ske över hela året eftersom klimatförändringar och säkerhetsläge bidragit till att även andra perioder kan ge behov av ökad effekt, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
 26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera arbetet med att minska transportsektorns koldioxidutsläpp för att nå en fossiloberoende fordonsflotta 2030 och ett klimatneutralt Sverige år 2050 och tillkännager detta för regeringen.
 27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en höjning av fordonsskatten genom en höjning av koldioxidbeloppet och tillkännager detta för regeringen.
 28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bygga ut laddinfrastrukturen för publik laddning av elbilar och tillkännager detta för regeringen.
 29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort de kommunala energi- och klimatrådgivarna och i stället uppdra åt Energimyndigheten att erbjuda energirådgivning till privatpersoner och företag och tillkännager detta för regeringen.
 30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom EU ska verka för att övriga transportsektorer och andra sektorer med stora utsläpp ska ingå i EU:s handelssystem med utsläppsrätter och tillkännager detta för regeringen.
 31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvidga handelssystemet med utsläppsrätter inom EU till att omfatta alla växthusgaser och tillkännager detta för regeringen.
 32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom EU ska verka för ett globalt gemensamt utsläppsminskingsmål och ett globalt handelssystem med utsläppsrätter och tillkännager detta för regeringen.

33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom EU bör driva på i de internationella klimatförhandlingarna för ett nytt ramverk från 2020 och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av energiunionen för att säkerställa överkomlig, trygg och hållbar energi för EU och dess medborgare och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för frihandel på elområdet inom EU och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sammanlänka medlemsstaternas elnät så att överföringskapaciteten stärks, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU bör uppmuntra medlemsländernas egen utvinning, förädling och produktion av råvaror och förnybara energislag i syfte att undvika beroendeställning till andra länders energitillförsel utanför EU och tillkännager detta för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka anslaget till FN:s gröna klimatfond och tillkännager detta för regeringen.

Tabeller

Tabell 1. Kristdemokraternas förslag till anslag för 2016 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag (tusental kronor).

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (KD)
1:1	Statens energimyndighet	279 727	+7 000
1:2	Insatser för energieffektivisering	253 000	
1:3	Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft	10 000	-10 000
1:4	Energiforskning	1 349 376	-10 000
1:5	Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av Barsebäcksverket	102 900	
1:6	Planeringsstöd för vindkraft	15 000	
1:7	Energimarknadsinspektionen	110 707	
1:8	Energiteknik	390 000	-110 000
1:9	Elberedskap	255 000	
1:10	Avgifter till internationella organisationer	21 328	
1:11	Lokal och regional kapacitetsutveckling för klimat- och energiomställning	25 000	-25 000

Nya anslag

1:12	Laddinfrastruktur	+125 000
Summa		2 812 038
<i>Specifisering av anslagsförändringar</i>		
1:1	Nej till energimyndighetens extra pengar	-18 000
1:1	Extra pengar till följd av avskaffandet av kommunala energirådgivare	+25 000

Tabell 2. Kristdemokraternas förslag till anslag för 2016 till 2019 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag (miljoner kronor).

Utgiftsområde 21 Energi		2016	2017	2018	2019
1:1	Statens energimyndighet	+7	+7	+7	+7
1:3	Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft	-10	-10	-10	-10
1:4	Energiforskning	-10	-10	-10	-10
1:8	Energiteknik	-110	-300	-300	-300
1:11	Lokal och regional kapacitetsutveckling för klimat- och energiomställning	-25	-25	-25	-25
<i>Nya anslag</i>					
1:12	Laddinfrastruktur	+125	+125	+125	+125
Summa		-23	-213	-213	-213
<i>Specifisering av anslagsförändringar</i>					
1:1	Nej till Energimyndighetens extra pengar	-18	-18	-18	-18
1:1	Extra pengar till följd av avskaffandet av kommunala energirådgivare	+25	+25	+25	+25

1. Kristdemokraternas syn på energipolitiken

En trygg och säker energiförsörjning är en viktig motor i vår ekonomi och avgörande för vår välfärd. Svenska företag och konsumenterna ska kunna lita på att det finns en stabil och pålitlig elförsörjning. Långsiktiga spelregler och stabila villkor på elmarknaden är av stor vikt för svenska jobb och svensk konkurrenskraft.

Kristdemokraternas energipolitik grundar sig på förvaltarskapstanken. Vi ska förvalta, inte förbruka, de ändliga resurserna. Energipolitiken ska därför möjliggöra för kommande generationer att leva och verka i ett hållbart samhälle. Vi vill se en mångfald av förnybar energi inom industrin, energieffektiviseringar och mer investeringar av långsiktiga och hållbara energislag.

Kristdemokraterna förespråkar en fri och öppen elmarknad med ökad konkurrens till nytta för kunderna. Vi vill säkerställa långsiktiga spelregler i energipolitiken genom att bygga ut den förnybara energiproduktionen, fasa ut fossila bränslen och ge förutsättningar för kontrollerade generationsskiften i den svenska kärnkraften. Vi gör

bland annat satsningar på utbyggnad av laddinfrastrukturen för elbilar, ökar klimatbiståndet till FN:s gröna klimatfond och sänker skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer.

Kristdemokraterna har även länge förespråkat ett partiöverskridande arbete för energipolitiken, vilket vi nu kan se i form av den tillsatta Energikommissionen som har i uppdrag att se över det framtida behovet av energi.

2. Klimatmålen – grunden för Sveriges energipolitik

Kristdemokraterna står fast vid Alliansens energiöverenskommelse från 2009 ”En sammanhållen klimat- och energipolitik”, som ger konsumenter och industri en trygg energiförsörjning, ekologisk hållbarhet och god konkurrenskraft.

Riksdagen beslutade då om ett mål för Sverige gällande utsläppsminskning av växthusgaser. Målet innebär att växthusgasutsläppen ska minska med 40 procent till år 2020 jämfört med 1990 års nivåer. Förutom detta utsläppsmål beslutade också riksdagen om att förnybar energi ska uppgå till minst 50 procent av energianvändningen år 2020, att energianvändningen ska effektiviseras med 20 procent jämfört med 2008 års totala energianvändning samt att andelen förnybar energi inom transportsektorn ska uppgå till minst 10 procent år 2020.¹ Från och med år 2011 uppfyller Sverige målen rörande andelen förnybar energi totalt sett och andelen förnybar energi inom transportsektorn. Vi kristdemokrater är stolta över Sveriges höga klimatambitioner.

I januari 2014 presenterade EU-kommissionen förslag till en ram för klimat- och energipolitiken fram till år 2030. Vi stödjer det bindande utsläppsminskningmålet om 40 procent inom EU, jämfört med 1990-års nivåer. Vi vill också att EU arbetar för ytterligare en minskning om 10 procent genom att inkludera åtgärder i form av att Sverige köper ”internationella krediter”, det vill säga projekt för att minska utsläppen i andra länder utanför EU. Vi stödjer också målen om 27 procent förnybar energi samt en ökad energieffektivisering med 27 procent inom EU till 2030.²

Det är tack vare kombinationen av kärnkraft, vattenkraft, biokraft och vindkraft som Sverige är det land inom EU med lägst klimatutsläpp inom sin elproduktion.

Kristdemokraterna värnar målet om att Sverige ska ha en hållbar och resurseffektiv energiförsörjning och inga nettoutsläpp av växthusgaser i atmosfären år 2050. Vi behöver därför intensifiera arbetet med klimat- och energifrågorna på såväl nationell som internationell nivå för att uppnå dessa klimatmål.

¹ Naturvårdsverket (2015-09-11).

<http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Klimat/Klimatpolitik/>

² EU-upplysningen (2015-09-30).

<http://www.eu-upplysningen.se/Om-EU/Vad-EU-gor/Miljopolitik-i-EU/Klimatmal-for-att-stoppa-global-uppvarmning/>

3. Den nuvarande energiförsörjningen

Den totala energitillförseln uppgick år 2014 till 571 TWh. Till år 2017 beräknas den totala energitillförseln vara 4 procent högre och uppgå till 595 TWh. Enligt Energimyndigheten beror detta bland annat på att energianvändningen i bostads- och servicesektorn förväntas öka samt ökad användning av biobränslen och elproduktion från vindkraften.³

Den sammanlagda elproduktionen var förra året 151,2 TWh, en ökning med 1 procent sedan 2013. Under de kommande åren förväntas elproduktionen öka ytterligare. Ökningen förväntas delvis bero på fortsatt utbyggnad av vindkraften. Totalt beräknas elproduktionen uppgå till 165 TWh år 2017. Den samlade elanvändningen uppgick till knappt 136 TWh under förra året, vilket gjorde det möjligt för Sverige att exportera sitt elöverskott till grannländerna. För närvarande finns det överföringsförbindelser från Sverige till Norge, Finland, Danmark, Tyskland och Polen.

Den svenska elproduktionen är i dagsläget till 97 procent koldioxidneutral och omkring 55 procent utgörs av förnybar energi i form av vatten, vind, solkraft samt värmekraft och biobränslen. Sverige är, tillsammans med Frankrike, det land som i dag har lägst andel fossila bränslen i elproduktionen av samtliga EU-länder.⁴ År 2014 svarade vattenkraften för totalt 42,5 procent av elproduktionen, kärnkraften för 41,1 procent, vindkraften för 7,6 procent, och övrig värmekraft för 8,8 procent.⁵

4. En mångfald av energislag

Kristdemokraterna vill se en mångfald av förnybar energi inom transportsektorn, industrin, uppvärmningen och elproduktionen. Vi strävar efter ett energisystem som innehåller såväl storskaliga som småskaliga element anpassade till lokala och industriella behov.

För att kunna uppnå miljömålen om minskade koldioxidutsläpp och energieffektivisering vill vi se ökade investeringar av såväl offentligt som privat kapital i långsiktigt hållbara energislag som bland annat vindkraft, vattenkraft, bioenergi, solenergi och geoenergi. Sverige ska på sikt ha ett energisystem som bygger på 100 procent förnybar energi.

³ Energimyndigheten (2015-09-11).

<https://www.energimyndigheten.se/PageFiles/52459/Kortsiktsprognos%20HT15.pdf>

⁴ Ekonomifakta (2015-09-11).

<http://www.ekonomifakta.se/sv/Fakta/Energi/Energibalans-internationellt/Elproduktion-med-fossila-branslen/>

⁵ Svensk Energi (2015-09-11).

http://www.svenskenergi.se/Global/Statistik/El%C3%A5ret/El%C3%A5ret%202014_slututg%C3%A5va.pdf

4.1. Vattenkraft

Vattenkraftsproduktionen i Sverige uppgick till 64,2 TWh 2014, vilket var 5 procent högre än 2013. Elproduktionen från vattenkraft motsvarar 42,5 procent av den samlade elproduktionen i Sverige. I Sverige finns drygt 2 000 vattenkraftverk med en total installerad effekt på cirka 16 000 megawatt.⁶ Sverige är en av de nationer som använder och producerar mest vattenkraft i världen.

Vattenkraften är en förnybar energikälla och spelar en avgörande roll för stabiliteten i elsystemet. Vatten har till skillnad från el förmågan att lagras när det strömmar genom turbinerna i ett kraftverk och på så vis skapar elenergi. Vattnet rinner i huvudsak under vår och försommar då snön smälter men efterfrågan på el är däremot som störst under vintern. Då kan det lagrade vattnet utnyttjas för elproduktion.

Kristdemokraterna anser att en övergripande modernisering av svenska vattenkraftsanläggningar behövs, eftersom de nya intermittenta energikällornas bidrag i dag ställer helt nya krav på en teknik som installerades för upp till 50 år sedan. Samtidigt är fastighetsskatten på vattenkraftens anläggningar betydligt högre än andra kraftslag, 2,8 procent jämfört med 0,5 procent på andra kraftslag utom vindkraften som ligger på 0,2 procent. Trots att vattenkraften räknas som en av de bästa och mest stabila kraftslagen, görs det ganska lite forskning på vattenkraftens utvecklingspotential i Sverige.

Svenskt Vattenkraftcentrum som ligger under Energiforsk AB, forskar och utbildar inom områdena vattenkraft och dammar, tillsammans med fyra svenska universitet. Kristdemokraterna vill se en utredning om befintlig vattenkrafts potential och möjligheten till utveckling genom ny miljövänlig teknik.

4.1.1. Småskalig vattenkraft

Kristdemokraterna värnar om de små företagens rätt att fortsätta driva och underhålla småskalig vattenkraft. De små vattenkraftverken, där energiförsörjningen räknas till knappt 6 procent av den totala vattenkraftselen, är ofta till för egenförbrukning och eventuell försäljning av överskottselen. Medborgare uppmuntras att bli mikroproducenter för egen el. Men ägarna till de småskaliga vattenkraften har fått det mer och mer kämpigt de senaste åren.

Den statliga utredningen SOU 2014:35 ”I vått och torrt – förslag till ändrade vattenrättsliga regler” vars slutbetänkande kom förra året, tar bland annat upp ett förslag om omprövning av vattenverksamhetstillstånd för Sveriges nära 2 000 vattenkraftverk

⁶ Svensk Energi (2015-09-11).
<http://www.svenskenergi.se/Elfakta/Elproduktion/Vattenkraft1/Vattenkraftsproduktion/>

som har tillstånd i enlighet med 1918-års vattenlag eller ännu äldre, i syfte att genomföra miljöförbättrande åtgärder.

Vi menar att en sådan omprövning skulle resultera i mycket kostnadskrävande processer för de småskaliga vattenkraftverken. Att betala för något som per automatik inte leder till miljömässiga förbättringar, anser vi inte vore rimligt. Det handlar inte enbart om de negativa ekonomiska konsekvenserna för små välfungerande landsbygdsföretag om vattenkraften sätts ur spel. Det är oersättliga kulturarv som byggts upp av generationer i bygden som riskerar att gå förlorade om ägarna påtvingas oproportionerligt höga kostnader för fortsatt drift. Vi anser att en utredning bör göras om den småskaliga vattenkraftens miljöpåverkan och dess kultur- och näringsvärde på landsbygden.

Länsstyrelsens uppgifter är bland annat att främja landsbygdsutveckling, miljö, kultur och samhällsplanering. Vi menar att det inte är rimligt att ge stöd med ena handen till landsbygdens näringsidkare genom landsbygdsprogrammet, för att med den andra kräva miljöförbättrande åtgärder som i många fall kommer att leda till nedläggning av vattenkraftsanläggningarna och medföljande näringsverksamheter. Kristdemokraterna anser därför att länsstyrelsens uppgifter måste samordnas och konsekvensanalyser genomföras så att de givna uppgifterna inom myndigheterna harmoniserar med varandra vad gäller den småskaliga vattenkraften.

Dessutom finns lokala och regionala ekonomiska aspekter på kraven om omprövning av tillstånd för småskalig vattenkraft som funnits på platsen i generationer. Om inte krävda åtgärder görs, på grund av brist på resurser hos ägarna, kommer vattenmiljön ändå behöva åtgärdas enligt länsstyrelsernas krav. Vem som ska stå för kostnaden av de dyrbara investeringarna måste klargöras innan krav ställs på vattenkraftsägarna.

4.2. Vindkraft

Kristdemokraterna har en lång tradition av att förorda vindkraften som ett av de bästa förnybara energislagen. Vindkraft är den förnybara energikälla som ökar mest i världen. I Sverige producerade vindkraften 11 TWh 2014, vilket är cirka 8 procent av vår elanvändning. I början av 2015 fanns totalt 3 048 vindkraftverk med en installerad effekt på 5 425 megawattimmar.⁷

De senaste årens utbyggnad av vindkraftsparken i landet visar på en i grunden stor potential, men på grund av de låga elpriserna har utbyggnaden av vindkraften för närvarande mer eller mindre stannat av. Oavsett det, så behöver tillståndsprocessen för vindkraftbolagen kortas för att bolagen ska ha en chans till lönsamhet. I dag är

⁷ Svensk Energi (2015-09-11).
<http://www.svenskenergi.se/Elfakta/Elproduktion/Vindkraft/>

genomsnittstiden för tillståndsprövning cirka fem år och eventuella överklaganden kan göra att processen blir ännu längre. Ofta handlar det om perioden när kommunerna ska yttra sig om tillståndet, vilket oftast är i slutfasen av processen. Om kommunerna har möjlighet att inkomma med sitt veto tidigare i processen skulle det finnas större möjligheter för vindkraftsbolagen att tillgodose de önskemål som inkommer eller spara resurser som kan läggas på andra projekt.

Ett stort företag, ett fastighetsbolag, landsting eller en kommun med stora uppvärmningsbehov, har kunnat investera i ett eller flera vindkraftverk för att producera el för egen förbrukning. De har därmed sluppit betala energiskatt och moms på den elen, vilket har gett ett pris som blir 36 öre lägre per kilowattimme än om de hade köpt samma el från ett energibolag. Energiskattebefrielsen har varit ett kryphål i skattelagstiftningen som egentligen är tänkt för små gårdsverk, vilket innebär att de som kunnat använda sig av detta kryphål egentligen inte behöver intäkterna från elcertifikaten. Vi menar att detta har snedvridit konkurrensen. De som främst använt sig av detta är kommuner och landsting. Vi är därför positiva till en lagförändring som tar bort möjligheten att använda detta kryphål.

4.3. Torv

I energisammanhang används torv framför allt för industriell värme- och elproduktion. I Sverige finns stora områden med torvmark, cirka 15 procent av landets yta är täckt av torv.

Gas, olja, torv och kol ingår, med ett geologiskt definitionssätt, i begreppet geoenergi. Torv bildas i processer som huvudsakligen är biologiska men i internationella klimatkonventioner räknas dock utsläppen från torvdelning som ett fossilt bränsle även om det nybildas betydligt snabbare än kol, olja och naturgas.

Produktionen av energitorv 2014 minskade med ungefär 7 procent, från 2,37 miljoner kubikmeter 2013 ner till 2,20 miljoner kubikmeter 2014, enligt Sveriges Geologiska Undersökning. Även det totala energiinnehållet minskade från 2,4 miljoner MWh till 2,2 miljoner MWh, vilket motsvarar en minskning på mer än 8 procent. Antalet torvmarker med produktion av energitorv har minskat från 98 till 86 stycken, vilket motsvarar en minskning i koncessionslagd areal med cirka 15 procent.⁸ Detta kan vara en förklaring till nedgången i produktion. Av miljö- och klimatskäl styrs numera torvutvinningen mot dikade torvmarker, dels dikad skogs- och jordbruksmark, dels äldre, nu nedlagda täkter.

⁸ Sveriges Geologiska Undersökning (2015-09-30).
<http://www.sgu.se/om-sgu/nyheter/2015/maj/energitorvproduktion-2014/>

Torv är ett energislag som i dag varken beskattas med koldioxid- eller med energiskatt. Utsläpp av koldioxid från torvförbränning rapporteras till FN som ett fossilt bränsle och när torv eldas i större kraftvärmeverk inom EU måste de inneha utsläppsrätter. Aktuella studier visar att torv ur växthusgassynpunkt motsvarar fossila bränslen i ett tidsperspektiv upp till några hundra år. Vi anser därför att skattebefrielsen från koldioxidskatt för torv bör tas bort, vilket genererar skatteintäkter på uppskattningsvis 100 miljoner per år 2016–2019.

4.4. Kärnkraftens utmaningar

Kärnkraften är en viktig del av basen i Sveriges elproduktion och motsvarar lite mer än 40 procent av Sveriges totala elproduktion. Kärnkraften stod för 62,2 TWh av den totala elproduktionen på 151,2 TWh under 2014. För att möta framtidens utmaningar med minskade koldioxidutsläpp och stärkt konkurrenskraft kan vi inte bortse från kärnkraften som en i huvudsak koldioxidneutral energikälla.

De existerande kärnkraftverken beräknas ha en livslängd på omkring 60 år, och flera av dessa kommer att fasas ut om 15–20 år. Redan i dag vet vi att flera av dessa kommer att stängas ned i förtid, vilket betyder ett ökat tryck på övriga energikällor för att säkerställa en trygg och tillräcklig energiförsörjning. Nya, säkrare kärnkraftsreaktorer är en förutsättning för att behålla den elintensiva industrins konkurrenskraft, och därmed Sveriges välfärd, utan att ersätta dagens elproduktion med fossilbaserad produktion.

Vi anser därför att det är extra viktigt att satsa på forskning inom såväl förnybar energi som kärnteknik för att trygga vår framtida energiförsörjning med goda förutsättningar att möta Sveriges framtida energibehov.

Kristdemokraterna vill verka för en bred blocköverskridande överenskommelse om energipolitiken inom den tillsatta parlamentariska Energikommissionen. En sådan uppgörelse bör bygga vidare på Alliansens historiska energiuppgörelse från 2009.

Investeringar i kärnkraft hör vid sidan om investeringar i elnät och vattenkraft till de mest långsiktiga energiinvesteringarna, denna trygghet är avgörande för övriga industriella investeringar. I nuläget är det dock svårt för alla energislag att få intresserade investerare då elpriserna fortfarande är på mycket låg nivå. Med dagens fallande elpriser och ändrade marknadsförutsättningar är det viktigt att kärnkraften ges goda förutsättningar för sin elproduktion.

För Kristdemokraterna är det viktigt att energiförsörjningen tryggas genom förnybara energikällor innan politiska beslut tas som kan få omfattande konsekvenser för kärnkraftens framtid och därmed Sveriges energiförsörjning.

4.4.1. Snabba på tillståndsprocessen för slutförvar av kärnavfall

SKB Svensk Kärnbränslehanterings uppdrag är att se till så att kärnavfallet tas omhand på ett säkert sätt. Arbetet finansieras till stor del av de medel som kärnkraftsföretagen årligen betalar in till Kärnavfallsfonden för varje producerad kilowattimme kärnkraftsel.

Allt kärnavfall ska till sist placeras i slutförvar. I dag transporteras det högaktiva använda kärnbränslet till mellanlagret Clab i Oskarshamn. I framtiden ska dock det använda bränslet placeras i ett slutförvar och hållas avskilt från människor och miljö i storleksordningen 100 000 år. Forsmark är utvalt som plats för slutförvaret då berget på djupet är sprickfattigt och torrt samt lämpar sig väl för ändamålet.

SKB har dock inte kunnat påbörja bygget av själva slutförvaret i Forsmark och inkapslingsanläggningen i Oskarshamn, då ansökningarna för prövning och byggtillstånd ännu inte är beviljade. Det är en lång process som kräver tillstånd från mark- och miljödomstolen, Strålsäkerhetsmyndigheten, regeringen och berörda kommuner.

Tanken är att tillstånden ska vara klara i början av 2020-talet. Frågan är om inte processen behöver snabbas upp, med hänsyn till att det aviserats att flera kärnkraftverk kommer att läggas ned i förtid mot tidigare beräkningar.

4.5. Solenergi

Solenergi är en viktig klimatsmart del i vårt energisystem. Svensk solenergiforskning är mycket framstående och solenergin har en stor utvecklingspotential i Sverige.

Det finns tre delar i begreppet solenergi – värme, el och kyla. Dessa delar finns inte med i det regeringsuppdrag som getts till Energimyndigheten om att utveckla en strategi för solenergi i Sverige. Uppdraget handlar om att se på infrastrukturen omkring speciellt solex och solvärme, som berör till exempel bygglov eller utformning av stöd och krav på kompetens.

Det stöd till installation av solceller för företag, offentliga organisationer och privatpersoner som alliansregeringen inrättade har gjort nytta i omställningen av energisystemet och till näringslivsutveckling inom energiteknikområdet. Den 1 januari 2015 ändrades stödnivån för installationskostnaderna, till maximalt 30 procent för företag och högst 20 procent för övriga. De senaste årens utveckling inom solenergiindustrin har varit mycket positiv och priset på solceller har minskat kraftigt. Investeringsstöden är inte längre lika avgörande för att företag och privatpersoner ska våga satsa på solenergi. Industrin själv signalerar att de skulle föredra en stegvis utfasning av stöden.

Att som regeringen föreslår att kraftigt öka stödet är inte en bra idé i ett skede då industrin så tydligt är på väg mot egen bärkraft. Regeringens synbara välvilja riskerar

tvärtom att skapa ett olyckligt subventionsberoende som på lång sikt är negativt för utvecklingen och den utbredda etableringen av solenergi i landet. Vi avvisar därmed regeringens stöd till solceller.

Produktionsstöd, som elcertifikatssystemet, måste dock på sikt utvecklas för att i högre grad understödja nya tekniker, till exempel på solenergiområdet, och i lägre grad gynna mogen teknik, på till exempel vindkraft. Det statliga forskningsprogrammet för solenergi omfattar 91 miljoner kronor till och med 2016. Vi anser att forskningssatsningen på solceller, termisk solel och solbränslen måste fortsätta även efter 2016.

4.6. Natur- och biogas

Naturgas är den största energigasen i Sverige. Det är en gasblandning som till största delen består av metan. Det är ett effektivt bränsle med mycket låga utsläpp av svavel, kväveoxider, tungmetaller och partiklar. Naturgas släpper ut 25 procent mindre koldioxid jämfört med olja och 40 procent mindre jämfört med kol. En stor del av naturgasen används inom industrin men är också viktig vid produktion av el och fjärrvärme. Dock är infrastrukturen för naturgasnätet tämligen begränsad, vilket gör att den inte svarar för mer än cirka 3 procent av energitillförseln i landet.⁹

Energisystemen i de nordiska och europeiska länderna blir allt mer sammanbundna och olika energislag kompletterar varandra utifrån lokala och regionala förhållanden. Naturgasen kan som ett led i utvecklingen ersätta stora delar av den europeiska användningen av olja och kol. Den ryska naturgasen svarar för ungefär 40 procent av världens samlade naturgasreserver och har lett till en bidragsställning gentemot Ryssland ifråga om efterfrågan på naturgas. Ur ett säkerhetspolitiskt perspektiv är det därför av stor vikt att infrastrukturen och produktionen av energi i EU-länderna fungerar väl på egen hand.

En potentiell utökad marknad för naturgas i Sverige, ligger huvudsakligen utefter en tänkt stamledning från Göteborg till Stockholm, med grenledningar till Mälardalen och Bergslagen som kan nyttjas för både naturgas och biogas. Ett regionalt gasnät som ansluts till en distributionsterminal och regionens producenter av biogas, skulle ge industrierna i närområdet möjlighet att köpa effektiv energi.

Biogas är en förnybar energikälla som vid användning inte bidrar med några nettoutsläpp av koldioxid till atmosfären. Biogas produceras på många olika sätt, till exempel i rötningsanläggningar, deponier, förgasningsanläggningar eller genom Power to Gas (vindkraft och biogas). I dag facklas tyvärr en tiondel av biogasen bort, vilket är

⁹ Energigas Sverige (2015-09-30).
<http://www.energigas.se/Energigaser/Naturgas>

ett slöseri för alla dem som tror på användningen av biogas och som investerat i biogasanläggningar för produktion av konkurrenskraftig och hållbar energi. För att också biogasen ska kunna utvecklas, krävs en infrastruktur för lagring och distribution.

4.7. Geoenergi

Geoenergi levererar ca 12 TWh förnybar energi årligen. Geotermisk energi är värme som hämtas från jordens inre och bildas vid radioaktivt sönderfall av vissa tyngre grundämnen. I Sverige har geotermi hittills utnyttjats i begränsad omfattning. I Skåne har Lunds kommun haft ett system i gång sedan mitten av 1980-talet och i dag försörjs fjärrvärmenätet till en fjärdedel med geotermisk energi.

Geotermisk energi passar utmärkt till framför allt storskaliga system knutna till fjärrvärmesystem. Man kan använda geotermi för både uppvärmning och elproduktion, beroende på den temperatur som grundvattnet har på det aktuella djupet i berggrunden.

Enligt SGU Sveriges geologiska undersökning, bidrar inte förnybar geoenergi och geotermi i dag till elproduktionen i Sverige, eftersom systemen är så kallade lågtemperaturssystem. Men även om det inte produceras någon el i våra geoenergi- och geotermianläggningar, avlastar de användningen av direktverkande el som används för uppvärmning.

På våra breddgrader utgör uppvärmning en stor del av behovet, vilket gör förnybar geoenergi till en mycket lämplig energiform. Dessutom har förnybar geoenergi den fördelen att den inte är lokalt begränsad eftersom förutsättningar finns överallt i landet. Det finns idag ett stort antal förnybara geoenergisystem i Sverige. Uppgifter om mellan 500 000 och 800 000 befintliga småskaliga anläggningar nämns i olika sammanhang.¹⁰

Den gratisenergi som är förnybar och finns inlagrad i berggrunden under fastigheter, gör att det drastiskt går att minska inköpen av producerad energi och därtill konkurrensutsätta alternativen, vilket gynnar den fria marknaden. Kristdemokraterna vill därför föra fram geoenergin som en del i landets utveckling till ett än mer hållbart energisystem.

5. Elcertifikatssystemet

Elcertifikatsystemet är ett marknadsbaserat stödsystem som ska öka produktionen av förnybar el på ett kostnadseffektivt sätt. Det har funnits i Sverige sedan 2003 och varit en stor framgång. När Kristdemokraterna tog plats i regeringen 2006 var årsproduktionen från vindkraften 1 miljard kilowattimmar (1 TWh), och det är därför glädjande att den siffran mer än tiodubblats till och med i dag.

¹⁰ Sveriges Geologiska Undersökning (2015-09-28).
<http://www.sgu.se/samhallsplanering/energi/fornybar-geoenergi/>

I juni 2011 slöt Sverige ett avtal med Norge om att skapa en gemensam marknad för elcertifikat för att stötta ny, förnybar energi. Målet är att öka den förnybara elproduktionen med 26,4 TWh fram till år 2020. De energikällor som har rätt att tilldelas elcertifikat är vindkraft, viss vattenkraft, vissa biobränslen, solenergi, geotermisk energi, vågenergi och torv i kraftvärmeverk.

De senaste åren har den förnybara energin vuxit rejält i Sverige. Kristdemokraterna ser stora möjligheter med den förnybara energin i framtiden och står fast vid att Sverige ska fullfölja de av riksdagen fattade besluten och sätta målnivåerna om 25 TWh ny förnybar energi och i fortsättningen 26,4 TWh ny förnybar energi i avtal med Norge mellan 2012 och 2020.

Vi anser också att nödvändiga följdändringar av kvotkurvan för att leva upp till avtalet med Norge ska vara möjligt. Vi anser att det är viktigt att regeringen återkommer med förslag till riksdagen om nödvändiga förändringar av certifikatsystemet för att fullfölja fattade beslut och ingångna avtal.

Vi anser också att elcertifikatssystemet bör anpassas till småskalig elproduktion, så att även egenanvänd el kan få elcertifikat på ett enkelt sätt till ett billigt pris.

På lång sikt anser Kristdemokraterna dock att subventioner ska riktas till introduktion av ny teknik, och inte i evighet underhålla redan färdigutvecklad teknik. Vi behöver därför redan nu föra en diskussion om hur en nedtrappning av subventioner för elproduktion bör se ut efter 2020. Generellt sett anser vi att subventioner bör riktas om från elbranschen till de sektorerna med högst klimatutsläpp. För Sveriges del handlar det i första hand om satsningar för lägre utsläpp i transportsektorn. Vi säger därför redan i dag nej till regeringens stöd för marknadsintroduktion av vindkraft.

6. Skatter och avgifter på energiområdet

Utvecklingen i elkrävande industri runt om i landet försvåras genom höga punktskatter för både vattenkraft och kärnkraft. En följd av höjda skatter är att långa elkontrakt med elintensiva industrier knappast längre är möjliga. Avsaknad av säkra spelregler minskar stora och långsiktiga investeringar i Sveriges basindustrier och riskerar att urholka Sveriges konkurrenskraft.

6.1. Sänkt skatt på termisk effekt

Ett konkurrenskraftigt näringsliv och en stark basindustri förutsätter en trygg och säker elförsörjning. Dock anser vi att rådande marknadsförutsättningar med låga elpriser och ökade produktionskostnader skapar stor osäkerhet på elmarknaden. Utvecklingen i elkrävande industri försvåras ytterligare genom höjda punktskatter.

I Sverige betalas skatt på den termiska effekten i en kärnkraftsreaktor. Med termisk effekt avses kärnkraftsreaktorns värmeproduktionsförmåga. Vattenfall, Eon och Fortum betalar i år tillsammans mångmiljardbelopp i effektskatt på kärnkraft. Sedan avregleringen infördes år 1996 har effektskatten på el mer än tredubblats. Kraftbolagen får genom de ökade skatterna väsentligt mindre resurser för investeringar i förnybar energi och i säkrare kärnkraftverk.

Vi är därför mycket kritiska till den skattehöjning som regeringen införde den 1 augusti 2015 på termisk effekt i kärnkraftsreaktorerna, något vi redan hunnit se orsaka negativa konsekvenser i form av aviserade nedläggningar av reaktorer i förtid. Förlusten av elproduktion i dessa reaktorer skapar osäkerhet gällande Sveriges framtida energiförsörjning, liksom det faktum att de svenska konkurrensförhållandena på energiområdet inte är färdigutredda av EU. Kristdemokraterna anser därför att skatten på termisk effekt bör sänkas tillbaka till den nivå som var innan den 1 augusti 2015. Det skulle leda till en minskad skatteintäkt om 250 miljoner kronor per år 2016–2019.

6.2. Slopa momsplikten på mikroproduktion av el

Privatpersoner som egenproducerar förnybar el med hjälp av till exempel ett vindkraftverk eller solceller på taket har i dag möjlighet att sälja den el som blir över efter förbrukning. Överskottselen kan då säljas till elhandelsföretag eller elnätsföretag och privatpersonen får då ersättning för detta. Vi kristdemokrater anser att detta är ett bra incitament i syfte att öka den förnybara elproduktionen. Kristdemokraterna har tillsammans med övriga allianspartier infört den skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el som gäller sedan den 1 januari 2015.

Den ersättning som betalas ut för mikroproduktionen av förnybar el är momspliktig, vilket innebär att den som säljer överskottselen måste vara momsregistrerad. Detta gör att det inte är lönsamt att bygga ut sitt solcellssystem mer än vad som täcker den egna förbrukningen. Kristdemokraterna anser därför att regeringen bör se över möjligheterna och effekterna av att slopa momsplikten för dem som bedriver mikroproduktion av förnybar el och säljer sitt elöverskott.

7. Osäkerhet inför framtiden

Osäkerheten kring energipolitiken framförs som ett stort problem av basindustrin. Även ökande energikostnader framförs som ett hot, även om energikostnaderna under den senaste tiden varit förhållandevis låga. Oron gäller särskilt stål- och skogsindustrierna som har hög energikonsumtion.

Den prisbild som nu finns påverkas dels av utjämningen mot övriga Europa där Tysklands avveckling av kärnkraftverken ersätts till en början av fossila bränslen, dels

av den oklara energipolitik som bedrivs i Sverige inklusive kärnkraftens framtid, monopolprissättning av kraftbolagen samt konkurrens- och ägarförhållanden. Sverige, som ett alternativ för lokalisering av elintensiv produktion, är därmed inte längre lika självklart som tidigare, om än fortfarande ett starkt alternativ.

Basindustrin strävar efter ett stabilt system för elförsörjningen. Kristdemokraterna ser därför positivt på den parlamentariskt tillsatta Energikommissionen som ska redovisa sitt arbete 2017 med fokus på åren 2025–2050.

Med anledning av den osäkerhet som nu råder på energimarknaden vill Kristdemokraterna betona vikten av långsiktiga spelregler för energipolitiken där såväl förnybar energi och kärnkraften ges goda förutsättningar.

7.1. Effektreserven

Under mycket kalla vinterdagar kan det tillfälligt uppstå situationer då elförbrukningen ser ut att överstiga produktionen av el. I dessa situationer räcker de planerade resurserna inte till utan Svenska Kraftnät måste då ta reserver som handlats upp i förväg, från den så kallade effektreserven. Den skapas genom att Svenska Kraftnät ingår avtal med dels elproducenter om att ställa ytterligare produktionskapacitet till förfogande, dels med elanvändare och elhandelsföretag om att de minskar elförbrukningen.

Effektreserven ska finnas tillgänglig mellan den 16 november och den 15 mars. En administrativ ersättning utges för varje timme som förbrukningsresursen finns tillgänglig i effektreserven och en fast ersättning för produktionsresurserna.

Kostnaderna för att använda effektreserven betalas av de balansansvariga företagen. Svenska Kraftnät upphandlar effektreserven direkt med resurs- eller anläggningsägaren i en upphandling som sker årligen och där anbudet ska gälla minst 10 MW i ytterligare produktionskapacitet eller 5 MW i minskad elförbrukning, i alla fyra elområdena.

Effektreserven är beräknad på att det finns tio kärnkraftsreaktorer i drift under ett antal år framöver. Det faktum att flera reaktorer nu kommer att lägga ned i förtid ökar effektreservens betydelse. Kristdemokraterna anser därför att effektreserven bör förlängas till år 2030 mot det satta målet för avveckling 2020, med avstämning år 2020 och 2025.

Vi anser också att upphandlingen av effektreserven bör ske för tre år i taget mot ett år idag, för att garantera aktörerna ersättning för intermittent produktion. Upphandlingen bör även ske för hela året eftersom klimatförändringarna bidragit till att även andra perioder kan ge behov av ökad effekt. På grund av begränsad överföringskapacitet i stamnätet från norr till söder är det särskilt viktigt att södra Sverige tas i beaktande vid

upphandling av effektreserven, där exempelvis Öresundsverken skulle kunna ha möjlighet att delta i upphandlingen.

8. Fossiloberoende fordonsflotta 2030

Den största utmaningen när det gäller att bryta Sveriges beroende av fossila bränslen är transportsektorn. Inrikestransporterna står för ungefär en tredjedel av Sveriges totala utsläpp. Energianvändningen i transportsektorn har på senare år minskat men fossila bränslen är fortfarande basen och stod för 88 procent av energianvändningen i inrikestransporterna under 2014.¹¹ Transportsektorn bidrar med den största nationella påverkan på klimatet och är den sektor som är mest importberoende av energiråvara.

Kristdemokraterna och övriga allianspartier genomförde under sin tid i regeringsställning en lång rad insatser för ett mer fossilfritt Sverige. I dag kan vi se resultaten av dessa. Vägtransporternas utsläpp minskar, nya bilars utsläpp har minskat rejält och andelen förnybara drivmedel har ökat kraftigt, inte minst HVO drivmedel. Sverige är i dag det land i EU som har högst andel förnybar energi. Kristdemokraterna vill fortsätta arbetet med att stärka svensk miljö- och klimatpolitik.

Kristdemokraterna har också drivit frågan om att införa ett så kallat bonus–malus-system där miljöanpassade fordon med relativt låga utsläpp av koldioxid får en bonus vid inköpstillfället medan fordon med höga utsläpp av koldioxid får högre skatt. Vi är därför positiva till att regeringen tillsatt en statlig samordnare med uppdrag att utforma ett sådant system. Uppdraget ska redovisas senast den 29 april 2016.

För att nå målet om fossiloberoende fordonsflotta år 2030 och ett klimatneutralt Sverige 2050 behövs fler politiska insatser för att påskynda omställningen till en mer fossilfri transportsektor och ett miljövänligare klimat.

8.1. Höjd fordonsskatt

Det krävs långsiktiga och effektiva styrmedel för ökad användning av förnybara drivmedel med hög klimatprestanda och eldrift samt mot effektivare transporter. För att nå de uppsatta klimatmålen är det nödvändigt att fasa ut de fossildrivna fordonen och premiera miljövänliga bilar. Kristdemokraterna föreslår därför en höjning av fordonsskatten genom en höjning på koldioxidbeloppet. Det är en viktig åtgärd för att minska de fossila utsläppen inom transportsektorn. Med en höjning av fordonsskatten är det dessutom fordonets miljöprestanda som ligger till grund för beskattningen och inte avstånd. Denna skattehöjning beräknas öka statens skatteintäkter med 400 miljoner 2016 och därefter 800 miljoner årligen.

¹¹ Energimyndigheten (2015-09-11).

<https://www.energimyndigheten.se/Press/Pressmeddelanden/Bensin-minskar-och-fornybart-okar-i-svenska-transporter/>

8.2. Utbyggnad av laddinfrastruktur

Försäljningen av laddhybrider och elbilar har utvecklats mycket snabbt på senare år. Supermiljöbilspremien som infördes av alliansregeringen 2012 har bidragit till denna utveckling. Kristdemokraterna och övriga allianspartier investerade stora resurser i att bygga ut laddinfrastruktur under sin tid i regering. Sedan 2012 har antalet elbilar ökat från cirka 1 200 till 12 000 stycken i dag.¹²

För att uppmuntra konsumenter att köpa laddhybrider och elbilar är det viktigt att laddinfrastrukturen i Sverige utvecklas ytterligare. Det stora hindret för ökad andel elbilar i dag är osäkerheten som följer med den så kallade räckviddsångesten. Vi föreslår fortsatt stöd till investeringar i laddinfrastruktur. Stödet ska kunna ges till företag, bostadsrättsföreningar, privata och kommunala bostadsföretag samt kommuner runt om i landet och ska kunna användas till publikt tillgängliga laddstolpar för såväl snabbladdning som normalladdning

Kristdemokraterna lägger därför 125 miljoner kronor per år under perioden 2016–2019 på utbyggd laddinfrastruktur. Vi tror att detta är en viktig satsning för att nå målet om fossiloberoende fordonsflotta år 2030.

9. Förstärkt stöd till Energimyndigheten

Energi- och klimatrådgivning kan medverka till samhällsekonomisk effektivitet. Därför är det en del av Energimyndighetens uppdrag. I dag är också alla kommuner tvungna att erbjuda energirådgivning i kommunens regi. Vi anser inte att detta nödvändigtvis tillhör kommunens kompetensområde. Även om många kommuner har valt att samordna sig med andra kommuner så utgör kravet en pålaga som vi menar inte är rimlig. Vi vill ta bort detta krav på kommunerna och förstärker istället Energimyndighetens uppdrag att erbjuda energirådgivning till privatpersoner och företag, exempelvis via webb och teletjänster via sina regionala centrum. För detta ändamål förstärker vi Energimyndighetens uppdrag med 25 miljoner kronor per år 2016–2019. Genom denna reform gör vi en besparing på 51 miljoner per år.

Regeringen aviserar i sin budgetproposition 2016 att de ämnar tillsätta ett forum för dialog där smarta elnäts utvecklingsmöjligheter ska diskuteras. För detta avsätter de 10 miljoner kronor per år 2016–2019. Vi anser att denna satsning inte är rimlig utan medlen bör istället läggas på sådant som gör verklig skillnad för utvecklingen av smarta elnät exempelvis genom forskning.

¹² Elbilsstatistik (2015-09-25).
<http://elbilsstatistik.se/>

10. Utvidga EU:s handelssystem med utsläppsrätter

EU:s mål för minskade växthusgasutsläpp och energieffektivisering spelar en central roll i arbetet mot miljöförstöring och klimatförändring. Kristdemokraterna har länge varit pådrivande för att utveckla handeln inom EU med utsläppsrätter (ETS – Emissions Trading System) som är ett kostnadseffektivt verktyg för att nå klimatmål. Vi anser att handelssystemet med utsläppsrätter bör utvidgas till att omfatta även den övriga transportsektorn samt andra samhällssektorer med stora utsläpp som ännu inte deltar i systemet.

De växthusgaser som i dag omfattas av ETS är koldioxid (CO₂), lustgas (N₂O) samt perfluorkolväten (PFCs). I EU täcker ETS cirka 45 procent av de totala växthusgasutsläppen.¹³ För Sverige är motsvarande siffra cirka 36 procent. Kristdemokraterna anser att alla växthusgaser bör omfattas av EU:s handelssystem med utsläppsrätter.

EU kan bli mycket bättre på att påverka riktningen för globala klimatförhandlingar. Den globala uppslutningen bakom Kyotoprotokollet är i dag mycket bristfällig. Målet måste vara att formulera ett globalt, gemensamt utsläppsminskingsmål. På FN:s klimatkonferens som pågår under hösten i Paris vill vi därför att Sverige inom EU driver på i de internationella klimatförhandlingarna för ett nytt ramverk från 2020, för att åstadkomma mer långtgående utfästelser om globalt samarbete, som kan göra verklig skillnad för klimatet. På lång sikt anser vi också att handelssystemet med utsläppsrätter bör vara globalt.

11. Energisamarbetet i EU

Vi kristdemokrater vill att EU:s energipolitik ska vara tillväxtfrämjande och långsiktigt hållbar. För detta måste energiförbrukningen i unionen effektiviseras och moderniseras. Medlemsstaterna bär själva ansvaret för att trygga sin energiförsörjning, liksom för att effektivisera och modernisera sitt energiutnyttjande. EU:s standarder och målsättningar spelar dock en viktig roll i att underlätta och uppmuntra frihandel med energi och bör därför utvecklas. På så sätt skulle det bli lättare för länder som Sverige, ett litet exportberoende land med i en princip koldioxidfri elproduktion, att bidra till minskat kolkraftsberoende i till exempel Danmark, Tyskland och Polen genom stärkt leveranssäkerhet av klimatneutral el. Kristdemokraterna ser därför mycket positivt på utvecklingen av energiunionen för att uppnå målen för en säker, hållbar, konkurrenskraftig och ekonomiskt överkomlig energi för EU och dess medborgare.

¹³ European Commission (2015-09-11).
http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/index_en.htm

Inte minst den ekonomiska aspekten behöver därför beaktas i det gemensamma arbetet, då begreppet ”energy poverty” etablerats i de länder inom EU där man haft och har finansiella problem och hög arbetslöshet. Det vi i Sverige och Norden vant oss vid de senaste åren, med låga elpriser, är det direkt motsatta i Grekland, Spanien och Portugal till exempel. Det finns ett direkt samband mellan trygg energiförsörjning och energifattigdom.

En trygg långsiktig energiförsörjning med balans mellan tillförsel och användning ökar förutsättningarna för att undvika att stora och plötsliga prisökningar uppkommer, vilket skulle kunna vara ett särskilt stort problem för hushåll med begränsade ekonomiska resurser.

Arbetet med att sammanlänka medlemsstaternas elnät måste därför fortsättas, så att överföringskapacitetens stärks. Samtidigt bör EU underlätta för hushåll som producerar egen el, till exempel från sol och vindkraft, att med goda villkor kunna sälja in elen på nationella och unionsgemensamma elnät.

Att kunna garantera en effektiv, modern och hållbar energiförsörjning inom EU är dock inte enbart beroende av EU:s förmåga och vilja på energiområdet. Lika lite som Sverige är en ö i Europa, är EU det globalt. Det som sker i resten av världen, påverkar också EU och Sverige. Under senare år har det blivit tydligt hur sårbar den europeiska energisäkerheten kan bli då till exempel Ryssland försvårar eller helt stryper tillförseln av vissa råvaror och energislag till EU. En sådan beroendeframställning äventyrar inte enbart vår energiförsörjning och energisäkerhet, utan också våra säkerhetspolitiska intressen. Därför bör EU uppmuntra medlemsstaternas egen utvinning, förädling och produktion av råvaror och förnybara energislag i syfte att undvika en sådan beroendeställning

12. Öka Sveriges klimatbistånd till utvecklingsländer

Människans utsläpp av växthusgaser i atmosfären är en av vår tids största politiska utmaningar. Samarbete över gränserna är avgörande om en oacceptabel global temperaturökning ska kunna undvikas. När jordens medeltemperatur ökar drabbas utvecklingsländerna särskilt hårt av torka, jorderosion, översvämningar, parasiter och utbredning av tropiska sjukdomar.

Vi har ett moraliskt ansvar att hjälpa och stötta de fattiga länderna på sin väg mot en hållbar utveckling. Det är positivt att regeringen fortsätter att bygga på stödet som alliansregeringen initierade för den gröna klimatfonden (GCF). Den gröna klimatfonden startades för att hjälpa utvecklingsländer att utvecklas på ett hållbart sätt. Av fondens medel ska 50 procent användas för anpassningsåtgärder och 50 procent till åtgärder för utsläppsminskning. Minst 50 procent av andelen som går till anpassningsåtgärder ska gå

till små ö-stater, de minst utvecklade länderna och Afrika, och resten till övriga utvecklingsländer. Det krävs att de rikare länderna prioriterar att sätta in medel till fonden för att utvecklingsländerna skall kunna bidra till de gemensamt överenskomna klimatmålen. Kristdemokraterna instämmer därmed i regeringens satsning och skjuter till 500 miljoner kronor per år under perioden 2016–2019 till den gröna klimatfonden.

Penilla Gunther (KD)

Jakob Forssmed (KD)

Robert Halef (KD)

Aron Modig (KD)

Désirée Pethrus (KD)

Caroline Szyber (KD)